

FASA (46) sb f

fasa (39), **was**a (7); fasa *Murm*, *Mymer*¹ (2), *BartBydg* (2), *FalZioł*, *LibMal*, *BielKron* (3), *Mącz* (22), *RejZwierc*, *ModrzBaz*, *Calag*, *Calep* (4); wasa *ZapKościer* (7).

Oba a jasne (w tym w pierwszym w Mącz 5 r. błędne znakowanie).

sg N fasa (21). ◇ G fasy (1). ◇ A fasę (9). ◇ L fasie (1). ◇ pl N fasy (4). ◇ G fas (4). ◇ A fasy (5). ◇ L fas(a)ch (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Naczynie drewniane, najczęściej w kształcie beczki, służące do przechowywania artykułów spożywczych, płynów, a także do przechowywania wszelkiego rodzaju cennych przedmiotów; vas Mymer*¹, *BartBydg*, *Mącz*; *dolium Mącz*, *Cn*; *calpar*, *hirnea Mącz*; *dolia Calep*; *cupa*, *lucus*, *piscina lignea Cn* (45) : *Vas. Fałz. Fała Mymer*¹ [29²]v; *BartBydg* 165b; Mięła zagniętego/ albo łolonego w fałach: nie pożyway. *FalZioł* V 64; Item v pana Andrzeja Brzezińskiego fałła drzewyana wilupill zakradłchi fzią wdomu Nanocz skthorey cząpek wfłarłkych Czarnich wyall the przedall wpobyedziłkach kramarzevi yednemu *LibMal* 1550/154; rybitwi łnieh niepołpoliści/ łowią ryby bawelniánymi łiećiami/ gdziełmy w ten czas widzieli ryby thák wielkie łowiąc iáko fáły. *BielKron* 452v; thylko w kołscielech fá iákieś fáły z wodą pełne z Báłámem/ w ktorey łie krzczą *BielKron* 453, 457; *Calpar* Nieyáky łtátek/ á naczynie drewniane. *Calpar* nomine antiquo dolium, Fała. *Mącz* 32b; *Dolium*, Stągiew/ Fała *Mącz* 93d; *Harpago*, *Bednárski* hák którym obręczy záwodzą ná fáły. *Mącz* 153b; *Hirnea*, Nieyáka fáła. *Mącz* 156d; *Vas*, Fała/ beczka/ kłoda. Est enim nomen generale omnium vasorum, Naczynie. *Mącz* 476a, 22b, 51c, 56c, 93d [2 r.], 102d (15); kápułtki nadobney ołobno obrawłzy/ fáłę iedną ná to obrociwłzy/ nápoły głowki przekrawáiąc nadobnie ią włóżyć/ ćwikiełką przekłádác/ koprzyku do niey náklásć *RejZwierc* 110v; Włzytcy miełzczánie niech łię zbieżą do gáłzenia ognia. [...] Ktemu niech ma łiekierę/ wiádro/ y fáły lub łtáwnice przed domem pełne wody. *ModrzBaz* 83v; *Dolia* – Fałsa, kuffa, beczka. *Calep* 338b, 338b [2 r.].

*Wyrażenie: »winna fasa« = dolium Murm, Mymer*¹. *BartBydg*; *cadus Calag, Calep*; *bacchum, vas vinarium Mącz*; *vinarium Calag* [szyk 6 : 2] (8): *Dolium*, eyn weynfas Wynna fáła *Murm* 150; *Mymer*¹ 29; *Dolium*, vynna fassa vel cadz *BartBydg* 45; *Bacchum* genus vasis vinarii, Fała winna. *Mącz* 22c, 107a, 476a; *Weinfas*. Winna fáła, Kufa. *Cadus*, *vinarium Calag* 562a; *Calep* 146a.

a. *Naczynie drewniane służące za jednostkę miary zboża, wina, piwa* (10) : Amphora, Genus vasis vinarii duas ansas habentis. Sic dicta, quod utroque latere feratur, Latine metreta, Kruž/ álbo czáłzá vcháta/ połpolicie zowiemy Wiádro. Też Fała Winna/ cztery y dwádziesćia gárcńców winá/ w łobie máyąca. *Mącz* 8a; *Culeus*, *Skorzány* miech [...] Item genus mensurae vicens amphoras continens, vel vrnas quadragenas, qua nulla maior mensura, liquidorum, Fała winna máyąc w łobie dwádziesćia miar tákowych. *Mącz* 71a; *Decimodie* [...] Fała álbo słomian dziełięć wiertely w łobie máyąc. *Mącz* 79b; a ktora by strona stronyę tego kupu nyetrzimala ta ma napyerwy stronye łitkup zapłaczycz yako kłodę pywa a páni łego Mczi woyewodze 20 slotych czyerwonych [...] a łytkupnykom wáłżę piwa *Kołzczerłkego ZapKościer* 1584/51, 1582/8v, 35, 36v, 1585/62v, 1586/68, 1587/71v.

2. *Rura, koryto, rynna z drzewa; fistula Mącz* (1) : *Fistula*, proprie dicitur per quam aqua educitur, Fała/ *Rinna*/ *Rurá*/ To yełt/ Wydrożone drzewo/ albo kanał/ Też trzcíná v piłczéli *Mącz* 128d.

Synonimy: **1.** *beczka, cebr, drybus, fuder, kadź, kłoda, kufa, miednica, naczynie, niecki, potok, sąd, stawnica, stągiew, wiadro*; **2.** *kanal, koryto, rum, rynna.*

TG